

**AKTIEÄGARAVTAL
AVSEENDE**

**VÄSTTRAFIK AKTIEBOLAG
ORGANISATIONSNUMMER 556558-5873**

Innehållsförteckning

1.	Bakgrund.....	3
2.	Bolaget och dess verksamhet.....	3
3.	Firma.....	5
4.	Bolagsordning.....	5
5.	Styrelsen.. ..	5
6.	Ägarråd.....	6
7.	Bolagsstämma.....	6
8.	Verkställande direktör.....	7
9.	Särskilda uppgifter.....	7
10.	Beslut om organisationsstruktur.....	7
11.	Avtal om trafik utanför Västra Götaland.....	7
12.	Ytterligare trafik.....	7
13.	Finansiering.....	7
14.	Budget och betalningsförfarande.....	7
15.	Anläggningar; infrastruktur - investeringar.....	8
16.	Färdbevis.....	9
17.	Nationella kostnadsutjämningsystemet.....	9
18.	Överlåtelse av avtalet.....	9
19.	Överlåtelse av aktie.....	9
20.	Avtalets giltighetstid.....	9
21.	Ändringar.....	9
22.	Skiljedom.....	10

Mellan Västra Götalands läns landsting/region (nedan kallat "Regionen") och kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Essunga, Färgelanda, Grästorp, Lilla Edet, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Sotenäs, Strömstad, Tanum, Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg, Åmål, Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn, Falköping, Gullspång, Götene, Hjo, Karlsborg, Lidköping, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholm, Töreboda, Vara, Ale, Alingsås, Göteborg, Härryda, Kungälv, Lerum, Mölnadal, Orust, Partille, Stenungsund, Tjörn, Vårgårda och Öckerö har följande avtal träffats. Kommunerna kallas nedan gemensamt "Kommunerna" och var och en för sig "Kommun". Kommunerna och Regionen benämns nedan också som parterna eller ägarna.

1. Bakgrund

Enligt lag (1997:734) om ansvar för viss kollektiv persontrafik skall det i varje län finnas länstrafikansvariga som ansvarar för den lokala och regionala linjetrafiken för persontransporter. Länstrafikansvariga i Västra Götalands län är Regionen och Kommunerna gemensamt.

De länstrafikansvarigas uppgifter skall handhas av en trafik huvudman som är ett aktiebolag, bildat år 1998 för detta ändamål. Aktiebolagets namn är Västtrafik AB. De som är länstrafikansvariga skall inneha samtliga aktier i bolaget.

I avtalet från 1998 överenskomms att en utvärdering skulle göras efter utgången av 2000. Denna utvärdering ledde till att parterna i fullt samförstånd sade upp avtalet. Detta nya avtal syftar till en tydligare rollfördelning mellan ägare och bolag, en enklare modell för fördelning av tillskottet till bolaget och därigenom ge möjlighet för ägarna att förutse ekonomiska konsekvenser av beslut om förändringar i trafiken.

I avtalet från 1998 överenskomms mellan parterna om vissa mål för bolaget. I detta avtal har parterna överenskommit om att målen för bolaget skall anges i samband med stämmobeslut om verksamhetsplanen.

Parterna är eniga om att kollektivtrafiken i regionen skall bedrivas i enlighet med detta avtal och dess intentioner.

2. Bolaget och dess verksamhet

- 2.1 Parterna har gemensamt bildat ett aktiebolag med ett aktiekapital uppgående till 200 miljoner kronor. Aktierna i bolaget ägs av parterna med den procentuella fördelning som framgår av Bilaga 2.1 a (baserat på invånarantal 1997) Aktieägaravtalet omfattar parternas samtliga nuvarande och framtida aktier i bolaget. Parterna har med bolaget ingått ett uppdragsavtal i överensstämmelse

med bilaga 2.1 b, som alltså skall vara gällande.

- 2.2 Bolagets verksamhet skall vara att, inom Västra Götaland fullgöra de uppgifter som ankommer på trafikmyndighet enligt lag om ansvar för viss kollektiv persontrafik. Här till ingår linjebunden kollektivtrafik och tillsikt över taxifrågor och verkande för en tillfredsställande taxiförsörjning samt uppgifter som har anknytning här till.

Uppgifterna omfattar

- a) linjetrafik på väg,
- b) kompletteringstrafik på väg,
- c) järnvägstrafik, varmed avses taxeaftal och tågtrafik enligt avtal,
- d) spårvagnstrafik
- e) skärgårdstrafik, varmed avses persontrafik med tillhörande gods-
befordran med båt eller färja i linjetrafik och kompletteringstrafik.
Skärgårdstrafiken får samordnas med därtill anknyttande färjetrafik för
fordon.
- f) anropsstyrd trafik.

Verksamheten kan även innefatta skolskjutsar, färdtjänst, riksfärdtjänst och sjuk- och omsorgsresor om och i den utsträckning dessa uppgifter överlåts till bolaget från Kommun eller Regionen.

- 2.3 Bolaget skall härutöver kunna utföra andra trafikformer och uppdrag efter särskild skriftlig överenskommelse mellan bolaget och part som önskar verksamheten utförd.
- 2.4 I sin verksamhet skall bolaget verka för att kollektivtrafiken fungerar på sådant sätt att den erbjuder goda resmöjligheter för så många som möjligt - lokalt, mellan regiondelar och till viktiga målpunkter utanför Västra Götalandsregionen. Bolaget skall vidare verka för en samordning av taxiesystem och trafikutbud och inom ramen för en samordnad trafik beakta behovet av lokala variationer i trafikutbud och taxa.

Dessutom skall bolaget verka för en samordning mellan linjetrafik, skolskjutsar, färdtjänst och sjukresor.

- 2.5 Verksamheten skall bedrivas enligt den vid varje tidpunkt gällande trafikförsörjningsplanen, som årligen fastställs av bolagets styrelse efter samråd med Regionen och Kommunerna. Samrådet skall också gälla grunderna för prissättning för trafiken och olika slag av åtgärder för handikappanpassning av trafiken samt miljöskyddande åtgärder och åtgärder som främjar trafiksäkerheten. Om en Kommun har överlåtit ansvaret för färdtjänst och riksfärdtjänst till bolaget, skall trafikförsörjningsplanen även omfatta dessa slag av resor.

Som vägledning för bolagets årliga trafikförsörjningsplan skall ligga en verksamhetsplan. Verksamhetsplanen skall ange inriktning, mål, kvalitet och ekonomiska ramar för bolagets verksamhet under kommande treårsperiod. Förslag till 3-årig verksamhetsplan utarbetas av bolagets styrelse efter samråd med ägarna och fastställs av bolagsstämman årligen.

- 2.6 Parterna är överens om att ägardirektiv kan användas för att styra bolaget. Ägardirektiven kan omfatta bl.a. organisation, mål, insyn, sekretess, avkastning, soliditet och kostnadstäckning. Ägardirektiven antas med 3/4-dels majoritet av de vid stämman företrädda aktierna.

3. Firma

Bolagets firma skall vara Västtrafik AB.

4. Bolagsordning

Bolagets bolagsordning skall ha det innehåll som framgår av Bilaga 4 härtill. Parterna medger att bolagsstämman får besluta om ändring av bolagsordning som är en direkt följd av ändrade förhållanden, såsom t ex ny eller ändrad lagstiftning rörande kollektivtrafiken.

5. Styrelsen

- 5.1 Bolagets styrelse skall bestå av 15 ledamöter med 11 suppleanter, varav åtta ledamöter och sex suppleanter från Regionen och sju ledamöter och fem suppleanter från Kommunerna. Suppleant, som ej inträtt i styrelseledamots ställe, har rätt att närvara och yttra sig vid styrelsens sammanträden samt få sin mening antecknad i protokollet.
- 5.2 Från och med bolagsstämman 2007 skall bolagets styrelse bestå av 15 ledamöter med 7 suppleanter. Regionen skall utse en ledamot och en suppleant mer än kommunerna. Suppleant, som ej inträtt i styrelseledamots ställe, har rätt att närvara och yttra sig vid styrelsens sammanträden samt få sin mening antecknad

i protokollet.

- 5.3 Nominering av styrelseledamöter sker genom Regionens valberedning i samråd med kommunförbunden.
- 5.4 Sammansättningen av styrelsen och utseendet av lekmannarevisorer skall återspegla förhållandet mellan partiernas antal röster i regionvalet i Regionen. Sammansättningen av styrelsen skall också beakta jämställdhetsaspekter och geografisk spridning i länet. Styrelsen utses med ledning härav årligen av bolagsstämman för tiden fram till och med nästa ordinarie bolagsstämma.
- 5.5 Parterna förbinder sig till nomineringsförfarande i enlighet med detta avtal och bolagsordningen. Parterna skall var för sig anmoda sina valda ombud att vid styrelseval på bolagsstämma rösta i enlighet med föreliggande nomineringsförslag.
- 5.6 Styrelsens ordförande och vice ordförande utses av bolagsstämman.
- 5.7 Bolagets verkställande direktör får inte vara ledamot av eller suppleant i styrelse inom bolaget.
- 5.8 Bolagets styrelse skall minst en gång om året i samverkan med Regionala ägarrådet anordna trafikpolitiska fora där parterna ges tillfälle att delta.

6. Ägarråd

Parterna skall bilda dels ett regionalt ägarråd dels fyra delregionala ägarråd. Ägarråden skall utgöra samrådsorgan för Kommunerna och Regionen.

Ägarrådets uppgifter, sammansättning och arbetsformer regleras i bilaga 6.

7. Bolagsstämma

- 7.1 Bolagsstämma skall avhållas då så erfordras enligt lag eller enligt bolagets bolagsordning.
- 7.2 Vid bolagsstämma äger, förutom det av part utsedda ombudet, även en representant för varje i övrigt i Regionens regionstyrelse samt respektive Kommuns kommunstyrelse representerat parti rätt till närvaro, innefattande jämväl yttranderätt och rätt att till bolagsledningen och styrelsen framställa sådana frågor som för aktieägare tillåts enligt aktiebolagslagen.

Sådan närvaro som avses ovan skall skriftligen anmälas till bolaget minst två veckor före bolagsstämman.

8. Verkställande direktör

Bolaget skall ha verkställande direktör och får ha vice verkställande direktör.

9. Särskilda uppgifter

9.1 Bolaget har uppdragit åt Göteborgs Stad att upphandla och driva spårvägstrafiken.

9.2 Inom bolaget skall finnas ett gemensamt pris- och betalsystem. Bolaget skall efter samråd med ägarråden bestämma priset för resor.

9.3 Bolaget skall vara parterna behjälplig med att upprätta lokala mål för kollektivtrafiken.

10. Beslut om organisationsstruktur

Beslut om förändringar av Bolagets bolagsstruktur skall fattas av bolagsstämman såsom ägardirektiv.

11. Avtal om trafik utanför Västra Götaland

Bolaget äger rätt att ingå avtal med kommuner och trafikföretag samt huvudmän i län utanför Västra Götaland i syfte att åstadkomma samordnad trafik och taxa i regionen och angränsande områden.

12. Ytterligare trafik

Skulle Part eller Parter önska att trafik bedrivs utöver den som bolaget tar det ekonomiska ansvaret för skall, om konflikt ur samordningssynpunkt inte uppstår, sådan trafik verkställas av bolaget på part eller parternas bekostnad.

13. Finansiering

Bolagets verksamhet skall finansieras genom dess aktiekapital samt i övrigt genom trafikintäkter, statsbidrag och av parterna tillskjutna medel motsvarande uppkommet driftunderskott.

Driftunderskottet för trafik i Västra Götalandsregionen skall täckas av Regionen och Kommunerna i den ordning som framgår av Bilaga 13.

Parterna skall vidare på bolagets begäran ställa propärborgen i förhållande till vardera partens aktieinnehav för ett eller flera av bolagets lån till belopp som sammanlagt inte överstiger 50.000.000 kronor.

14. Budget och betalningsförfarande

För varje kalenderår skall bolaget, efter samråd med parterna, upprätta budget för den trafik som ingår i bolagets uppgifter. Budgeten utgör grund för å conto-betalningar från Kommunerna och Regionen till Bolaget med 1/12 av det beräknade underskottet per kalenderår, att betalas månadsvis en månad i förskott, efter

avisering från bolaget.

Därjämte skall bolaget lämna underlag för parternas flerårsbudget.

Bolaget skall till ägarna lämna budgetprognoser över innevarande verksamhetsår per april och augusti. Bolaget skall därutöver vid behov meddela parterna om större avvikelser mot budget.

Efter verksamhetsårets utgång skall en slutlig avstämning ske. Om det därvid visar sig att någon part betalat för mycket eller för lite så skall detta hanteras och regleras på följande sätt. Bolaget skall upprätta en särskild handling där det fastställs vilken skuld/fordran bolaget har till/på respektive ägare. Denna skall bokföras såsom en skuld/fordran hos respektive ägare och bolaget. Efter bolagets bolagsstämma nästkommande år regleras bolagets skuld/fordran till/på ägarna genom avräkning eller tillägg på nästkommande månadsfaktura.

15. Anläggningar; infrastruktur – investeringar

Parterna har ett gemensamt ansvar för att investeringar i befintliga och nya anläggningar för den kollektiva trafikens behov utformas så att en ändamålsenlig trafik kan bedrivas kostnadseffektivt och med god trivsel för resenärerna.

Parterna är ense om att gemensamt påverka väghållaren så att väghållaren skall kunna bidra till att uppfylla den kollektiva trafikens krav.

Erforderliga investeringar i befintliga och nya anläggningar, liksom underhåll och skötsel, för den kollektiva trafiken, t ex vägar, körytor och markanläggningar, skall ombesörjas och bekostas av den Kommun, vari anläggningen är belägen om detta inte ankommer på annan väghållare eller om överenskommelse om annat inte träffas. Bolaget får ta initiativ till sådana åtgärder men Kommunerna har, beträffande sådana åtgärder som man är överens om att genomföra, det ekonomiska ansvaret för åtgärderna. För skärgårdstrafik gäller dock att hamnavgifter är produktionskostnader för trafiken.

Utformning och lokalisering av terminaler m m skall ske i samråd mellan den Kommun, vari anläggningen är belägen och Bolaget.

Bolaget skall svara för kostnaderna för byggnader och väntetrymmen liksom för anordningar för själva driften av trafiken, såsom hållplatsskydd, stolpar, skyltar m m såvida inte annat överenskoms med berörd Kommun.

För anläggningar genomförda före 1999 bör reglering ske så att ansvaret vad gäller löpande kostnader och kapitalkostnader (avskrivningar) för dessa följer intentionerna för nya anläggningar enligt ovan.

16. Färdbevis

I den trafik som omfattas av detta avtal gäller enbart av Bolaget godkända färdbevis.

17. Nationella kostnadsutjämningsystemet

Parterna är överens om att den fördelning av ägartillskottet som framräknats genom att tillämpa den nya modellen enligt bilaga 13, tabell 2 på 2002 års trafik-kostnader skall ligga till grund för det nationella kostnadsutjämningsystemet.

Parterna är överens om att om staten inte uppdaterar det nationella kostnadsutjämningsystemet ytterligare minst en gång under avtalsperioden skall detta göras på initiativ av det regionala ägarrådet.

Parterna är vidare överens om att genomföra omförhandlingar om kostnadsutjämningsen i det fall att kollektivtrafikfaktorn upphör eller förändras drastiskt till följd av beslut i anledning av de förslag som kan komma att framläggas av den parlamentariska kommittén för översyn av det kommunala statsbidrags- och utjämningsystemet (dir. 2001:73).

18. Överlåtelse av avtalet

Parts rättigheter och/eller skyldigheter enligt detta avtal får ej överlåtas eller pantsättas utan samtidig överlåtelse av de aktier som omfattas av avtalet och utan övriga parter skriftliga godkännande.

19. Överlåtelser av aktie

Part äger inte till tredje man överlåta eller pantsätta sina aktier i Bolaget utan övriga parter skriftliga medgivande.

20. Avtalets giltighetstid

Detta avtal träder ikraft den 1 januari 2004 och gäller i fem år därefter. Avtalet förlängs automatiskt med fyra år åt gången om part inte säger upp det senast ett år före avtalstidens utgång.

Parterna är vidare överens om att efter utgången av år 2006 utvärdera den modell för täckande av driftunderskott som beskrivs i bilaga 13. Utvärderingen sker genom det Regionala Ägarrådets försorg. Under förutsättning att samtliga parter är överens, skall därvid eventuella justeringar ske i bilaga 13 under 2007. Den sålunda reviderade bilagan 13 skall därefter tillämpas första gången för räkenskapsåret 1 januari – 31 december 2009.

21. Ändringar

Ändringar av och tillägg till detta avtal skall för att vara bindande vara skrift-

ligen avfattade och undertecknade av parterna.

22. Skiljedom

Eventuella tvister angående tolkningen eller tillämpningen av detta avtal, eller ur avtalet härflytande rättsförhållanden, skall ej hänskjutas till allmän domstol utan skall i första hand hänskjutas till medling i enlighet med Göteborgsklausulerna om medling. Enas parterna ej om medlare skall sådan utses av styrelsen för Skiljedomsklubben i Göteborg.

Skulle medlingen avslutas utan att tvisten i sin helhet har lösts, skall kvarstående tvist i anledningen av detta avtal avgöras genom skiljedom enligt reglerna för Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut. Institutet skall utse hela skiljenämnden.

Skiljeförfarandet skall äga rum i Göteborg.

Detta avtal har upprättats i ett originalexemplar som förvaras hos Västtrafik AB. Parterna har vardera erhållit en vidimerad kopia av originalavtalet.